

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

สายปัญญา มานู

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

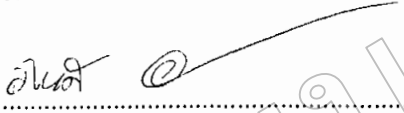
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

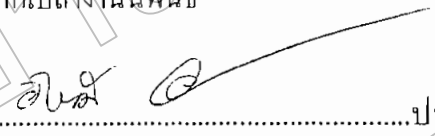
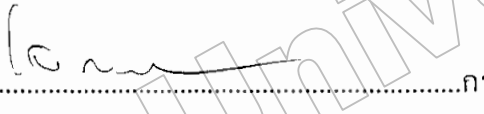
สิงหาคม 2552

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของสายปัญญา มาหนู ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรดี อนันต์นาวิ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรดี อนันต์นาวิ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกลีกร)
วันที่...๗...เดือน...สิงหาคม...พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับกรุณาในการให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ในครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งปรากฏนามในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล รวมทั้งคณะครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะครู โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจให้งานนิพนธ์นี้สำเร็จเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่บุพการี บวรอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

สาขปัญญา มาหนู

51927429 : สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ / ภาวะผู้นำ / ผู้บริหารสถานศึกษา / เทศบาลเมืองชลบุรี

สายปัญญา มาหนู: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี (SUPER LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER CHON BURI MUNICIPALITY) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ภารดี อนันต์นำวิ, กศ.ด. 109 หน้า, ปีพ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีจำแนกตามเพศของผู้บริหาร ประสิทธิภาพการบริหาร และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 56 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .52 - .87 และมีค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t - Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามเพศของผู้บริหาร ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามประสิทธิภาพการบริหาร ระหว่างประสิทธิภาพน้อยกับประสิทธิภาพมาก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการดำเนินทางสร้างสรรค์ และด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ข
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
สภาพทั่วไปและข้อมูลการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีผู้นำและภาวะผู้นำ.....	23
ภาวะผู้นำเหนือผู้นำตามแนวคิดของแมนซ์ และซิมส์ (Manz & Sims)	35
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	50
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การจัดกระทำข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	99
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	49
2 จำนวนครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ที่ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพการบริหาร และขนาดสถานศึกษา.....	55
3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	56
4 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง.....	57
5 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง.....	58
6 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง.....	59
7 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก.....	60
8 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการดำเนินทางสร้างสรรค์.....	61
9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน...	62
10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง.....	63
11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามเพศของผู้บริหารสถานศึกษา.....	64
12 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	66
14 การทดสอบค่าที ($t - Test$) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามเพศของผู้บริหารสถานศึกษา.....	68
15 การทดสอบค่าที ($t - Test$) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา.....	69
16 การทดสอบค่าที ($t - Test$) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	70
17 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	107

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษา.....	15